

**IOANA PĂCURARIU**

***Acțiunea civilă în procesul penal***

***Exercitarea acțiunii în răspundere civilă delictuală  
la instanța civilă***

## **PĂCURARIU, IOANA**

### **Studii:**

licențiat în drept, master în Științe penale, doctor în drept (2015) - Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu, Facultatea de Drept din Sibiu.

### **Activitate:**

avocat în Baroul Sibiu; asistent universitar asociat, Facultatea de Drept din Sibiu, seminarii la disciplinele Drept penal special și Practică la parchetele de pe lângă instanțele judecătorești.

### **Publicații:**

autor a numeroase lucrări și studii de specialitate: articole publicate [Interposition of Persons – a Form of Simulation (2007); Interpunerea de persoane - formă a simulației (2008); Biodetecția judiciară a comportamentului simulat. Poligraful (2009); Abordarea măsurilor de siguranță prin prisma noului Cod penal (2011); Procedura camerei preliminare (2011); Influențe ale noului Cod civil asupra acțiunii civile în procesul penal (2012); Participarea terțelor persoane în latura civilă a procesului penal (2015); Exercițarea acțiunii civile din oficiu în latura civilă a procesului penal (2015)] și multe în curs de apariție; cursuri publicate (Ion Poiană, Ioana Păcurariu, Drept procesual penal. Note de curs, Ed. Universul Juridic, 2011; Ion Poiană, Ioana Păcurariu, Drept procesual penal. Partea generală. Conform noului Cod de procedură penală, Ed. Universul Juridic, 2014) și alte cursuri aflate în curs de publicare.

**IOANA PĂCURARIU**

# **Acțiunea civilă în procesul penal**

---

**Exercitarea acțiunii în răspundere civilă  
delictuală la instanța civilă**

**Universul Juridic**  
București  
-2016-

**Editat de S.C. Universul Juridic S.R.L.**

Copyright © 2016, S.C. Universul Juridic S.R.L.

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin

**S.C. Universul Juridic S.R.L.**

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul scris al  
**S.C. Universul Juridic S.R.L.**

**NICIUN EXEMPLAR DIN PREZENTUL TIRAJ NU VA FI  
COMERCIALIZAT DECÂT ÎNSOTIT DE SEMNĂTURA ȘI  
ȘTAMPILA EDITORULUI, APLICATE PE INTERIORUL  
ULTIMEI COPERTE.**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

**PĂCURARIU, IOANA**

**Acțiunea civilă în procesul penal : exercitarea acțiunii în  
răspundere civilă delictuală la instanța civilă / Ioana Păcurariu. -**

București : Universul Juridic, 2016

ISBN 978-606-673-779-1

347.922(498)

**REDACȚIE:** tel./fax: **021.314.93.13**  
tel.: **0732.320.666**  
e-mail: **redactie@universuljuridic.ro**

**DEPARTAMENTUL** tel.: **021.314.93.15**  
**DISTRIBUȚIE:** fax: **021.314.93.16**  
e-mail: **distributie@universuljuridic.ro**

**[www.universuljuridic.ro](http://www.universuljuridic.ro)**

## ABREVIERI

alin.	alineat
<i>apud</i>	citat după, indică o citare preluată de la alt autor, nu din original
art.	articol
B. Of.	Buletinul Oficial al României, Partea I
c.	contra
C. Ap.	Curtea de Apel
Cas.	Înalta Curte de Casație și Justiție a României
C.C.	Curtea Constituțională
C. civ.	Codul civil
C. com.	Codul comercial
C.D.	Culegere de decizii
CEDO	Curtea Europeană a Drepturilor Omului
C. jud.	Revista „Curierul judiciar” - serie nouă
CJCE	Curtea de Justiție a Comunităților Europene (Luxembourg)
Convenție	Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (Convenția Europeană a Drepturilor Omului)
C. pen.	Codul penal
C. pr. civ.	Codul de procedură civilă
C. pr. pen.	Codul de procedură penală
CSJ	Curtea Supremă de Justiție (1990-2003)
cf.	a se compara cu
dec.	decizia
dec. civ.(pen.)	decizia civilă (penală)
dreptul	revista „Dreptul”
D.	decret
D.L.	decret-lege
ed.	ediție
Ed.	Editura
<i>Et.alii</i>	și alții (altele)
etc.	etcaetera („și celelalte”)
ex.	(de) exemplu
fr.	francez
g.	german
HCM	Hotărârea Consiliului de Miniștri
HG	Hotărârea Guvernului României

---

<i>ibidem</i>	în același loc (în aceeași lucrare)
<i>idem</i>	aceeași referință (același autor)
i.d.	id. est. „adică”
<i>infra</i>	mai jos (dedesubt)
<i>it.</i>	italian
ÎCCJ	Înalta Curte de Casație și Justiție
lit.	litera
loc. cit.	locul citat
M. Of.	Monitorul Oficial al României, Partea I
n.a.	nota autorului
NCC	noul Cod civil român
NCP	noul Cod penal
NCPC	noul Cod de procedură civilă
NCPP	noul Cod de procedură penală
nr.	numărul
OG	Ordonanța Guvernului României
<i>op. cit.</i>	operă citată
OUG	Ordonanța de urgență a Guvernului României
p.n.	paranteza noastră
p.	pagina
par.	paragraful
<i>passim</i>	în diverse locuri
pct.	punctul
Plen TS	Plenul Tribunalului Suprem
pt.	pentru
PR	„Pandectele Române” - Repertoriu de jurisprudență, doctrină și legislație- serie nouă
RDP	„Revista de drept penal”
RRD	„Revista română de drept”
RRDP	„Revista română de drept privat”
s. civ.	secția civilă
s. civ. propr. int.	secția civilă și de proprietate intelectuală
s. com.	secția comercială
s. cont. adm.	secția contencios administrativ
s.n.	sublinierea noastră (a autorului)
sent. civ.(pen.)	sentință civilă (penală)
s. pen.	secția penală
ș.a.	și alții (altele)
<i>supra</i>	mai sus (deasupra)

---

t.	tomul
T.	tribunalul
TJ	Tribunalul Județean
TMB	Tribunalul Municipiului București
T. reg.	Tribunalul Regional
T.S.	Tribunalul Suprem
urm.	următoarele
V.	a se vedea
vs.	versus, „contra”
vol.	volumul

## Prefață

Lucrarea cuprinde o abordare cuprinzătoare a problematicii acțiunii civile în procesul penal și este realizată în lumina dispozițiilor cuprinse în noile noastre reglementări procesuale. Lucrarea este divizată în două părți principale, prima fiind consacrată acțiunii civile în procesul penal, iar cea din urmă exercitării acțiunii în răspundere civilă delictuală. Această împărțire se justifică datorită faptului că exercitarea acțiunii civile în cadrul procesului penal este o consecință a săvârșirii unei infracțiuni, ceea ce antrenează și răspunderea civilă delictuală a făptuitorului.

Monografia reprezintă o cercetare amplă și contributivă a unei teme interdisciplinare, de drept procesual civil și penal. Cercetarea realizată, este, fără îndoială, una meritorie, căci intervine la un timp scurt după intrarea în vigoare a celor două coduri de procedură.

Cercetarea se întemeiază pe o bogată doctrină de specialitate, precum și pe jurisprudența publicată până la data elaborării lucrării. La sfârșitul lucrării regăsim și o prezentare a principalelor propuneri *de lege ferenda* formulate de către autoare.

Este relevant să remarcăm și cercetarea comparativă a instituțiilor atât din perspectiva dreptului anterior și a celui actual, cât și din punct de vedere al reglementărilor existente în alte state democratice. Autoarea a avut în vedere cu deosebire codurile francez, italian, spaniol și german.

Lucrarea beneficiază de o sistematizare corespunzătoare și este redactată într-un stil clar, precis și accesibil tuturor celor interesați în cunoașterea instituției cercetate.

Prof. univ. dr.h.c. Ioan Leș





# Partea I

## Acțiunea civilă în procesul penal

### Capitolul I

#### *Aspecte introductive*

În funcție de ramura care conține norma juridică nerespectată de o persoană a cărei răspundere juridică se cere a fi antrenată, un proces este clasificat ca: penal, civil, comercial, fiscal etc. Astfel, dacă norma juridică încălcată este penală, procesul va fi penal ș.a.m.d.

În procesul penal există situații în care prin aceeași faptă se încalcă atât o normă penală, cât și o normă civilă. Desigur, este necesar ca acea normă civilă să vizeze exclusiv cazurile care atrag răspunderea civilă delictuală atât pentru fapta proprie, cât și, în unele cazuri, pentru fapta altei persoane.

Această încălcare este cea care poate să genereze nașterea a două acțiuni în procesul penal, respectiv: acțiunea penală și acțiunea civilă. Între cele două există un raport de subordonare de tipul principal-accesoriu. Acțiunea civilă este accesorie acțiunii penale, deoarece, în multe cazuri, urmează soarta acțiunii penale, fiind soluționate împreună sau acțiunea civilă fiind disjunctă de cea penală (dacă soluționarea sa tergiversează rezolvarea acțiunii penale) ori stingându-se odată cu aceasta sau fiind lăsată nesoluționată.

Pentru început considerăm că se impune să expunem principalele definiții, cuprinse în noile Codurile de procedură civilă și penală, în doctrina națională, precum și în doctrina și legislația străină, ale noțiunilor de: acțiune, acțiune în justiție, acțiune civilă și drept la acțiune urmând ca ulterior să definim acțiunea civilă în procesul penal.

Am enumerat definiții din dreptul procesual civil deoarece considerăm că acțiunea civilă în procesul penal este, în principiu, o instituție care aparține dreptului procesual civil, de natura unei acțiuni civile în responsabilitate delictuală, dar care se exercită în condiții speciale în cadrul procesului penal.